

Kunta-alan työn murroksen kuvaus 13: Nykyaikainen nuorisotyö

Päivitetty 14.5.2021

Kunta-alan työn murroksen seuranta – mistä on kysymys?

Millä tavoin työt ja toimintatavat ovat muuttuneet? Mikä saa aikaan muutosta ja miten työyhteisöt eri aloilla ovat selviytyneet korona-ajasta? Kahden vuoden välein toteutettavan työn murroksen seurannan tarkoitus on tehdä nykyaikainen kuntatyö näkyväksi. Eri toimintojen ja aiheiden kuvaukset perustuvat asiantuntijakeskusteluihin, laajaan seurantakyselyyn, sekä työpaikkaesimerkkien ja selvitysten hyödyntämiseen.

Seuranta tuottaa ajankohtaista tietoa kuntatyön kehityksestä ja tilanteesta työpaikoille itselleen, poliittisille päättäjille ja kuntalaisille. Tavoitteena on rakentaa yhteistä kuvaa muutoksesta hyödynnettäväksi kunta-alan työmarkkina- ja kehittämistoiminnassa.

Työn murroksen seurannasta vastaavat KT Kuntatyöntekijät ja kunta-alan pääsopijajärjestöt. Seuranta on osa Kuntatyö2030-kokonaisuutta.

1. Utsjoki 2020:

Maailman ainoa saamenkielinen nuorisotyöntekijä palasi Utsjoelle tarjoamaan kotikuntansa nuorille jotain, mitä häneltä itseltään nuorena puuttui. Kun Aleksi Ahlakorpi oli nuori, nuorilla ei ollut omaa paikkaa Suomen pohjoisimmassa kunnassa. Seurakunnalla saattoi olla toimintaa kerran viikossa, mutta muuten teineillä ei talvisin ollut paikkaa muualla kuin kotona, koulussa tai ulkona kolmenkymmenen asteen pakkasessa.

- Nuoruus on elämän parasta ja pahinta aikaa. Ihmistä ei saa hylätä silloin, kun elämä on täynnä suuria muutoksia. Pystyn vaikuttamaan siihen, minkälainen nuoruus täällä on, ja voin antaa nuorille mahdollisuuden käyttää omaa kieltään vapaa-ajalla.

Nykyään kunnan nuorisotila on avoinna kerran viikossa Karigasniemessä, kerran Nuorgamissa ja kolmesti viikossa Utsjoen kylässä. Jo yksi ilta viikossa on syrjäisemmissä paikoissa arvokas.

Etäisyyksiin tottuneilla nuorilla oli teknologista osaamista ja hyvät valmiudet selviytyä myös korona-ajasta. Korona-aikana Ahlakorpi piti yhteyttä nuoriin esimerkiksi Discordin avulla ja tavoitti myös sellaisia nuoria, jotka eivät käy nuorisotiloilla.

Tarina on peräisin Suomen nuorisotalojen kattojärjestö Allianssin [keräämistä kokemuksista](#).

Nuorisotyön tarkoitus lähtee nuorten tarpeisiin vastaamisesta ja pyrkimyksistä edistää nuorten hyvinvointia, osallisuutta, vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa. Nuorisotyössä tuetaan ja mahdollistetaan nuorten omaehtoista toimintaa. Nuorisotyön tehtävänä on parantaa nuorten elinoloja ja ottaa nuoret mukaan tähän työhön. Millaista on nykyaikainen nuorisotyö?

2. Monimuotoinen kunnallinen nuorisotyö

Suomalaisen nuorisotyön vahvuutena on pidetty sitä, että toiminnot pyritään tarjoamaan kaikille nuorille, ja että toiminta rakentuu enemmän nuorten vahvuuksien ja voimavarojen varaan kuin nuorten näkemiseen ongelmana.

Nuorisotyö ja nuorisopolitiikka kuuluvat nuorisolain mukaan kunnan tehtäviin. Kunnan on tuettava nuorten kasvua, itsenäistymistä ja osallisuutta sekä luotava edellytyksiä nuorisotyölle ja nuorisotoiminnalle. Tätä tavoitetta toteuttaessaan kunnan on järjestettävä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tuettava nuorten kansalaistoimintaa. Muun muassa työpajojen ja etsivän nuorisotyön kautta haetaan ratkaisuja nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn.

Kunnallisen nuorisotyön tyypillisiä toimintamuotoja ovat esimerkiksi

- Nuorisotalot ja muut nuorille avoimet tilat
- Viime vuosina yhä näkyvämmiin esiin nousseet digitaalinen nuorisotyö
- Nuorten tieto- ja neuvontatyö ja nuorille järjestetyt koulutukset ja tiedotustilaisuudet
- Kansainvälinen nuorisotyö
- Koulunuorisotyö erityisesti yläkoululaisten kanssa
- Etsivä nuorisotyö alle 29-vuotiaille
- Jalkautuva tai liikkuva nuorisotyö, joka toimii siellä, missä nuoret ovat
- Ohjaamopalvelut, jotka auttavat elämässä eteenpäin
- Nuorten työpajat niille, jotka ovat vailla työ- tai opiskelupaikkaa
- Pienryhmätoiminta ja yksilöohjaus
- Monikulttuurinen nuorisotyö
- Leiritoiminta
- Nuorisojärjestöjen tukipalvelut
- Nuorten muiden ryhmien tukipalvelut
- Nuorten vaikuttajaryhmän toiminta (esimerkiksi nuorisovaltuusto)
- Ohjatut liikunta- ym. harrastusmahdollisuudet

Kunnilla on kuitenkin laaja vapaus järjestää nuorisotyön palvelut haluamallaan tavalla, Siksi nuorisotyö on jokaisessa kunnassa omanlaistaan.

Kunnat rahoittavat nuorisotyön pääasiassa itse. Keskimäärin kunnallisten nuorisotoimien käyttömenot olivat 99 euroa nuorta kohden ja työntekijöitä henkilötyövuosina mitattuna 2 600 - 2 800 (Kuntaliitto 2019). Pienissä kunnissa nuorisotyöstä vastaavalla saattoi olla vastuullaan myös muita toimialoja.

Kunnallisen nuorisotyön yhteistyökumppaneita ovat esimerkiksi opetustoimi, liikuntapalvelut, työllisyyspalvelut, kirjastot, sosiaalitoimi sekä alueella toimivat 4H-yhdistykset, partiolippukunnat, liikuntaseurat, seurakunnan nuorisotyö ja toiset kunnat.

Esimerkinä etsivä nuorisotyö

Aikuislukiossa otettiin yhteyttä etsivään nuorisotyöhön, kun oli huolta siitä, etteivät opinnot etene. 19-vuotias Max ei käynyt paljoakaan koulussa ja kertoi, ettei opiskelu aikuislukiossa tunnu oikein kiinnostavan. Aika kului kotona tietokoneella pelatessa. Vuorokausirytmä ei ollut kohdallaan ja ulkona hän kävi melko harvoin.

Kun etsivät alkoivat tavata Maxia, tapaamiset hoidettiin suurimmaksi osaksi kävellessä lähiympäristössä. Etsivät kertoivat Maxille ammatinvalinnanohjauksesta, jonka avulla hänen olisi mahdollista selkiyttää omia ajatuksiaan ja toiveitaan tulevaisuudesta. Muutaman kävelykerran jälkeen Max oli halukas ohjaukseen ja ensimmäiseen tapaamiseen menttiin yhdessä etsivän kanssa. Myöhemmin Max jatkoi käyntejä itsekseen.

Lähde: Into ry, nuorten kokemuksia etsivästä nuorisotyöstä.

Kuva 1. Näin etsivä nuorisotyö tukee nuorta. Lähde: Ypäjän kunta.

Etsivä nuorisotyö on vain yksi tavoista tukea nuorta. Syrjäytymisen ehkäiseminen on iso inhimillinen ja yhteiskunnallinen tavoite. Valtiontalouden tarkastusviraston arvion mukaan jokainen syrjäytynyt nuori maksaa elämänsä aikana yhteiskunnalle yli miljoonaa euroa. Nuorisotilastot.fi-sivuston arvio koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevista 15–28-vuotiaista vuonna 2018 oli 44 052 – 73 420, eli minimissään 5,0 % ja maksimissaan 8,4 % nuorista.

3. Korona-ajan kokemuksia

- 1. Leviämisvaiheen alueilla nuorisotyön toimintatapoja on rajoitettu voimakkaasti ja ammatilliset kamppailevat sen kanssa, että näkevät nuorten hädän, mutta eivät voi tehdä työtään riittävän hyvin. 2. Samaan aikaan poikkeusaika on nostanut nuorisotyön arvostusta. Valtioneuvosto on määritellyt nuorisotyön kriittiseksi ammattiryhmäksi maaliskuussa 2020. 3. Nuorisotyöntekijät ovat opetelleet huikean määrän uusia työtapoja. Esimerkiksi jalkautuva työote ja digitaalinen nuorisotyö ovat lisääntyneet satoja prosentteja. 4. Tilanne ja etäjohtaminen tuovat myös esille sen, että kaikki nuorisotyöntekijät eivät osaa samoja asioita. Joillekin uusien työtapojen käyttöönotto on hyvin vaikeaa, osa lähtee innostuneena uuteen.

- Joensuussa nuorisotyö siirtyi koronapandemian aikana nettiin ja kaduille. Kaupunkiin perustettiin myös virtuaalinen nuorisotalo. Niistä lisää [Kuntatyö2030-podcastissa](#)
- Tilanne oli uusi ja yllättävä kaikille, selviä toimintatapoja ei ollut. Nuorisotyön tarpeellisuudesta ja sen toteuttamisesta päättivät tahot, joilla ei ollut ehkä tietoa nykyaikaisesta nuorisotyöstä ja sen mahdollisuuksista muuttuvassa tilanteessa, esimerkiksi digitaalisesta nuorisotyöstä. Työntekijöillä oli huoli omasta ja nuorten terveydestä.
- Nuorisotyön arvostus on korona-aikana selkeästi noussut kaupungeissa ja kunnissa.
- Keväällä koettiin jalkautuvan nuorisotyön paluu osana kuntien valmiustoimintaa, verkkonuorisotyön vahvistuminen ja yksilötyön lisääntyminen. Niiden myötä tavoitettiin myös uusia kohderyhmiä.
- Nuorten hyvinvointiin liittyvät seikat nousivat tärkeiksi. Nuorisotyö oli ajoittain lähes ainoa nuoria kodin ulkopuolella kohtaavia aikuisia. Pohdintaa: Kasvavatko tässä myös odotukset liian suuriksi? Nuorisotyöstä tulee helposti julkisissa odotuksissa "poliisi light".
- On ollut myös alueellisia eroja. Meilläkin ollaan parhaillaan koronaepidemian leviämisvaiheessa, nuorisotiloja on suljettu ja harrastustoiminta on jäissä.
- Kun meillä nuorisotilat keväällä suljettiin ja syksyllä aukaistiin, tuli kävijäryntäys ja tehtiin ennätysksiä.
- Nuorisotaloilla on toki kävijämäärärajoitukset, mutta kaikki kävijät ovat rekisteröityneet nuorisotilojen asiakkaaksi, joten meillä on tarvittaessa saatavissa henkilörekisteri mahdollisten altistuneiden jäljittämiseksi. Perinteinen leiritoiminta jäi pois.
- Meillä ohjaamo on toiminut koko pandemia ajan ja ollut tärkeä palvelu kaikenikäisille nuorille.

Nuoret

- Korona-aika ei juuri vaikuttanut toisten nuorten elämään mutta sitten oli se toinen porukka, joka ahdistui, sulkeutui ja oli ehkä irti normaalitoiminnoista. Nuorista ei pidä puhua yhtenä ryhmänä.
- Kohtaamiset ovat vaikeutuneet.
- Koronaa on käytetty myös syynä olla osallistumatta ja osa nuorista on kadonnut yhä syvemmälle tavoittamattomiin.
- Nuorten henkinen pahoinvointi näkyi valitettavasti sekä uutisotsikoissa että arjessa.
- Vantaalla maahanmuuttajaryhmiin luodut hyvät suhteet ovat korona-aikana katkenneet. Siitä tulee koronavelkaa

Työyhteisöt

- Työpaikkamme otti ison digiloikan viimeisen vuoden aikana. Työtavat muuttuivat keväällä 2020 nopeasti ja osaaminen lisääntyi vauhdilla, josta normaaliajassa olisi voinut vain uneksia.
- Pakollinen palveluiden siirtäminen digitaalisille alustoille ja kadulle näkyy varmasti vielä pitkään ja siitä jää hyviä käytäntöjä elämään.
- Työntekijät ovat olleet paljon etätyössä mikä on tuonut uutta niin työyhteisöömme, asiakastyöhön kuin verkostoitumiseen. Verkon kautta on pystynyt hoitamaan asioita hyvin, mutta olemme todenneet, että kasvokkainen työskentely on toimivampaa ja tärkeää etenkin asiakkaiden kanssa. Työyhteisön palaverit ja tapaamiset on hoidettu alustojen kautta. Työyhteisön merkitys on noussut esille.
- Työntekijät ja nuoret eivät koskaan tiedä, kuinka kauan toiminnot pysyvät käynnissä tai ovat suljettuina. Nuoret ovat jääneet paljon yksin ja heidän asiansa tai ihmissuhteensa ovat voineet mennä hyvinkin solmuun. Kun nuoria vihdoin taukojen jälkeen kohtaa, työ on paljon "tulipalojen sammuttelua", asioiden ratkomista ja tilanteiden rauhoittamista. Asiakkuuteen hakeutuu myös paljon nuoria, joilla on mielenterveydellisiä haasteita.
- Vuodessa henkilöitä on jo vaihtunut, eikä uusiin olekaan enää samanlaista kontaktia kuin aiemmin, kun ei olla koskaan tavattu livenä.

Järjestötoiminta

- Yhdistystoiminnassa kantavien henkilöiden ikääntyminen on pidempikestoinen ongelma, jota korona-aika on korostanut. Viime vuosi menttiin vielä tsempeillä, mutta entä jos rajoitukset vielä jatkuvat?
- Huoli myös järjestöjen jaksamisesta, kun harrastuspaikat ovat kiinni. Järjestöt ovat menettäneet jäseniään. Löytävätkö lapset ja nuoret takaisin?
- Joensuun alueella 4H-yhdistyksiltä ja nuorisoseuroilta tullut viestiä, etteivät tavoita ihmisiä kauempaa. Partiolaiset ovat menestyneet tosi hyvin.

4. Mikä saa aikaan muutosta nuorisotyössä?

Toimintamuodot ovat monipuolistuneet

- Nuorisotyön toimintamuodot ja yhteistyö eri kumppanien kanssa ovat viime vuosina lisääntyneet.
- Nuorisotiloilta on siirrytty ja jalkauduttu kouluille, lähiöihin, kaduille, kauppakeskuksiin, nuorten ohjaus- ja palvelupisteisiin, kirjastoihin, laskettelukeskuksiin, verkkoon, raiteille ja sinne, missä nuoret ovat.
- Keskeisin muutos on ollut nuorisotyöntekijöiden jalkautuminen nuorten pariin (jalkautuva ja liikkuva nuorisotyö). Liikkuvan nuorisotyön välineenä voi olla vaikka bussi tai pakettiauto tai työpari voi kulkea jalan.
- Nuorisotyö on ainakin omassa kaupunkiorganisaatiossamme tullut yhdeksi toimialoja ylittäväksi palveluksi. Toimimme notkeasti kumppanina niin kaupunkikehityksen, kaavoituksen, sotien kuin sivistyksenkin palveluja. Nuorisotyön asiantuntijuus on tunnustettu ja tunnustettu. Työ jakaantuu nuorisotilojen, nuorten omien toimintaympäristöjen ja koulujen ympäristöihin ja nuorisotiloilla tehtävä työ on selvästi vähentynyt.
- Nuorisotyö on perinteisestikin ollut hyvin verkottunutta ja monimuotoista, mutta tästä huolimatta yhteistyö eri hallinnollisten sektoreiden, kolmannen sektorin toimijoiden, seurakuntien ja yritysten kanssa on tiivistynyt ja saanut uusia muotoja.

Nuorten maailma on muuttunut

- Nuorten kokemukset ja heidän elämänsä vaikuttavat asiat ja tapahtumat vaikuttavat työn kehitykseen. Yhtenä suurena ja kasvavana kenttänä ovat ilmastonmuutokseen ja ympäristökysymyksiin liittyvät teemat ja niistä käytävät keskustelut nuorten kanssa. Tärkeää on nuorten luottamus tulevaisuuteen. Myös rasismiin, syrjintään, vihapuheeseen ja yleiseen turvattomuuteen liittyvä keskustelu on lisääntynyt.
- Suoritusvaatimukset ovat kasvaneet, ja nuorten odotukset hyvästä elämästä ja tavoiteltavista asioista nousseet. Suorituspaine ja reaalielämän sekä facebook-elämän välinen kuilu ovat kasvaneet. Tämä on iso asia. Mielenveysongelmat ovat nuorten ikäluokkien kansanterveyskriisi.
- Toisilla nuorilla on suuret paineet pärjätä ja olla aktiivisia vähän joka suuntaan ja toiset ovat menettäneet toivonsa, eivätkä usko mahdollisuuksiinsa tai luota omaan selviytymiseensä.
- Muuttuvan, digitalisoituvan ja globalisoituvan maailman nähdään kuitenkin tarjoavan nuorille mahdollisuuksia toteuttaa itseään ja löytää oma paikkansa yhteiskunnassa. Nuoret nähdään kielitaitoisina, digiosajina, jotka osaavat etsiä tietoa ja haluavat vaikuttaa omiin asioihinsa. Nuoret nähdään myös rohkeina, avoimina ja ennakkoluulottomina maailmankansalaisina, joilla on uskallusta ja tahtoa muuttaa havaitsemiaan epäkohtia maailmassa.
- Huolenaiheista suurimpia ovat ongelmien kasaantuminen tietyille nuorille, liiallinen toiminta digitaalisissa ympäristöissä, nuoriin kohdistuvat ylisuuret odotukset sekä koulutus- ja työelämästä ulos jääminen.
- Nuorten miesten keskuudessa on aiempaa enemmän väkivaltaa ja voimankäyttöä sekä naisvihamielisyyttä ihannoivaa ajattelumaailmaa. Miten nuorisotyö tavoittaa ne, jotka eivät sitoudu tai jaa ajatusta liberaaleista monikulttuurisuusarvoista? Osaavatko nuorisotyöntekijät

tehdä töitä ruman ja vaarallisen kanssa? Miten osataan tehdä töitä esimerkiksi incel (tahdonvastainen selibaatti) -miesten ja uusnatsien kanssa? Ja miten samaan aikaan edistetään työtä sateenkaarinuorten ja antirasismien hyväksi?

- Meillä nuorisotyö on muuttunut erityisnuorisotyön suuntaan.

Pelaaminen ja sosiaalinen media

- Yksittäisistä ilmiöistä nuorten pelaaminen ja sosiaalisen median maailma näkyvät nuorisotyössä kuitenkin kaikista vahvimpana.
- Some-maailma antaa pahimmillaan nuorille täysin vääristyneen kuvan todellisuudesta. Lisäksi verkossa nuoret kohtaavat rajuakin kiusaamista ja seksuaalista häirintää. Koneen tai älylaitteen äärellä vietetyllä aika vähentää liikkumista ja lisää epäterveellisiä elämäntapoja. Myös luonteva toiminta sosiaalisia taitoja vaativissa vuorovaikutustilanteissa voi olla vaikeaa näille nuorille. Puhekieli muokkautuu voimakkaasti somessa käytettävän kielen mukaan.
- Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimuksen 2020 mukaan tärkeintä nuorille digitaalisen median käytössä oli yhteydenpito ystäviin ja tiedonhaku.

Digitaalinen nuorisotyö ja verkkonuorisotyö

- Suomi on ollut monella tavalla edelläkävijä nuorisotyön digitalisaatiossa. Tätä selittää yhtäältä se, että yhteiskuntamme digitaalinen infrastruktuuri on kansainvälisesti vertailtuna poikkeuksellisen hyvä. Toisaalta nuorisotyön traditiomme nojautuvat verrattain vahvoihin institutionaalsiin rakenteisiin, kuten nuorisotyötä ja -politiikkaa ohjaavaan lainsäädäntöön, laadukkaaseen nuorisotyön ammatilliseen koulutukseen sekä työn kehittämisen mahdollistavaan julkiseen rahoitusjärjestelmään.
- Kunnallisen nuorisotyön digitalisaatio 2019 -tulosten mukaan kuntien nuorisotyöntekijöiden ja nuorisotyön esimiesten suhtautuminen nuorisotyön digitalisaatioon oli hyvin myönteistä jo ennen koronaa. Vastaajista 95 % halusi pysyä kartalla digitalisaation ja teknologian kehityksestä. Neljä viidestä (80 %) oli sitä mieltä, että digitaalista mediaa ja teknologiaa tulisi hyödyntää enemmän oman kunnan nuorisotyössä. Lähes puolet (49 %) myös katsoi, että nuoren kohtaaminen digitaalisissa ympäristöissä on yhtä aitoa kuin kasvokkainen kohtaaminen. Esimiehistä 64 % arvioi kunnan nuorille suunnattujen digitaalisten palvelujen parantuneen viimeisen vuoden aikana. Kaksi kolmesta vastaajasta myös koki, että työyhteisössä on kannustava ja rohkaiseva ilmapiiri digitaalisen nuorisotyön tekemisen ja digitaalisen osaamisen kehittämisen suhteen. Rohkeuden ja kokeilukulttuurin retoriikka on näkynyt vahvasti viime vuosina käydyssä keskustelussa digitaalisesta nuorisotyöstä.
- Joensuu meni nuorten keskuudessa suosittuun Discord-yhteisöpalveluun, jossa käyttäjillä ei ole profiileja ja joka mahdollistaa keskustelut eri aiheista mutta myös yksityisviestittelyn.
- Meillä korona-aikana työ painottui verkkoon ja iltoihin. Snap chat, Instagram, pelaaminen (etupäässä Fortnite), Discord. Vuorovaikutuksessa nuorten kanssa ollaan edellä mainittuja kanavia käyttäen. Instagram-liveissä järjestämme kilpailuja nuorille yleensä kaksi kertaa viikossa.

Erilaiset kunnat

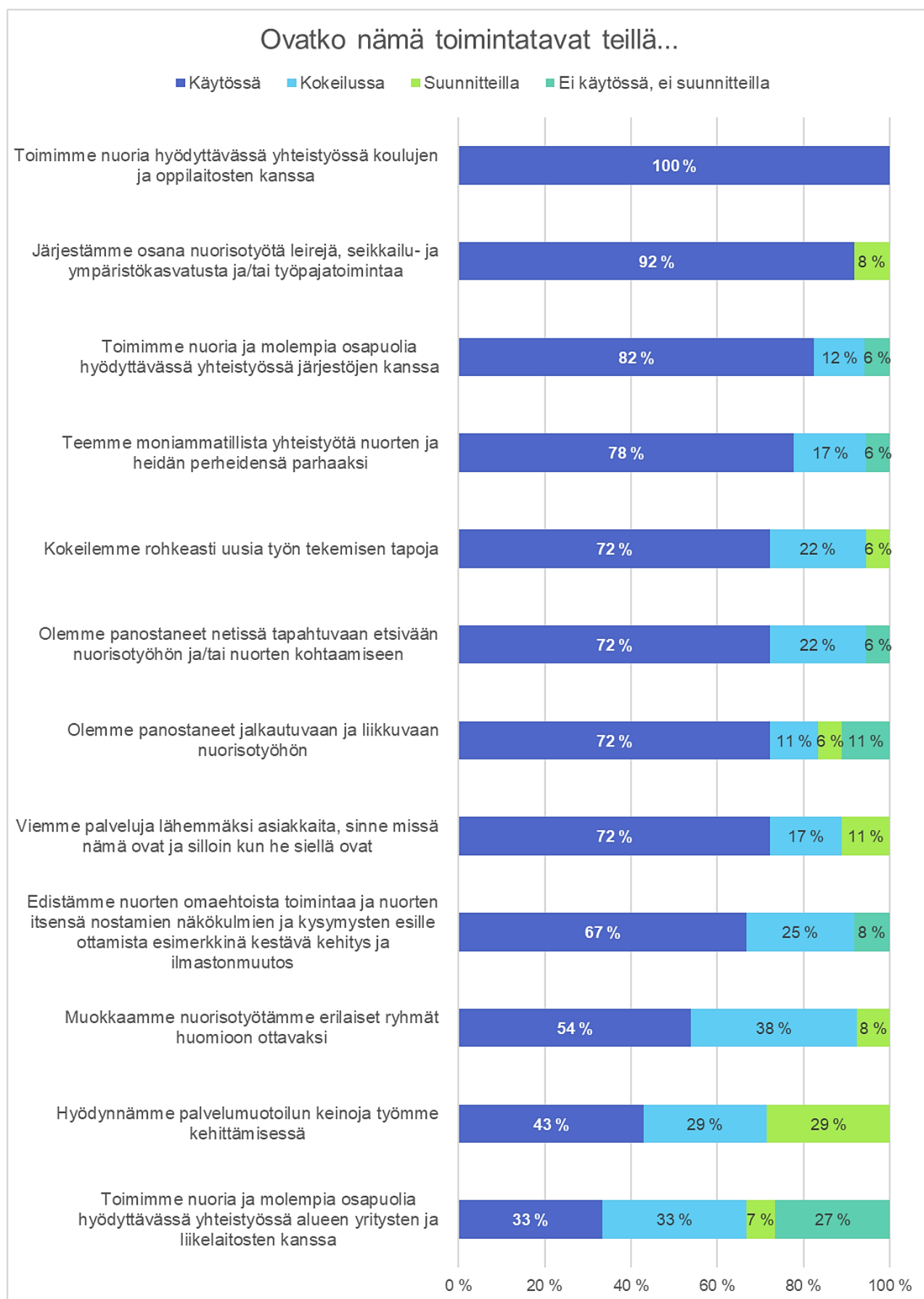
- Nuorisotyön saavutettavuus on haasteellista toteuttaa tasapuolisesti maantieteellisesti laajoilla alueilla, reuna-alueet tahtovat jäädä väistämättä vähemmälle mm. julkisen liikenteen vähenemisen vuoksi.
- Talustilanne monissa kunnissa on melkoisen tiukka. Menevätkö eurot muualle kuin nuorisotyöhön?
- Kaupungistuminen. Suomi ei mene samaan suuntaan. Merkittävä osa Suomen kunnista hakee keinoja pitää nuoret (ja oppilaitokset) paikkakunnalla. Samaa aikaan pääkaupunkiseutu ja muut kasvukeskukset kasvavat, moninaistuvat ja kamppailevat sen kanssa, pysyvätkö nuorisotyön resurssit lapsimäärien kasvun perässä.

- Erot kuntien välillä täytyy ottaa huomioon. Esimerkiksi yli puolet Suomen maahanmuuttajataustaisista nuorista asuu pääkaupunkiseudulla ja osuus kasvaa.

Toisten organisaatioiden kiinnostavat ratkaisut ja kehittämisteot

- Kuinka onnistua yhteiskehittämällä? Case: [Vaikeasti tavoitettavat nuoret ja heidän palvelunsa](#)
- [Pelaaminen on hyvä tapa saada kontakti nuoriin](#)
- [Nuorten Joensuun harrastepankki](#)
- [Bittiliiga – avoin ja maksuton elektronisen joukkueurheilun harrastusyhteisö](#)
- [Järvenpään kaupungin kutsunnat nuorille](#)
- [Kaavin kunnan kutsunnat peruskoulun päättävälle](#)
- [Kunnallisen nuorisotyön osaamiskeskus Kanuuna](#)
- Kontionlahden kunnan moposuora, lisätietoa esimerkiksi Nuorisokanuunan materiaalipankista
- [Liikkuen osallisuutta ja aktiivisuutta Pohjois-Karjalassa](#)
- [Nuorten Vantaa – etsivä nuorisotyö nuorisotyöntekijän silmin](#)
- [Hyviä tapoja digitaaliseen nuorisotyöhön](#)

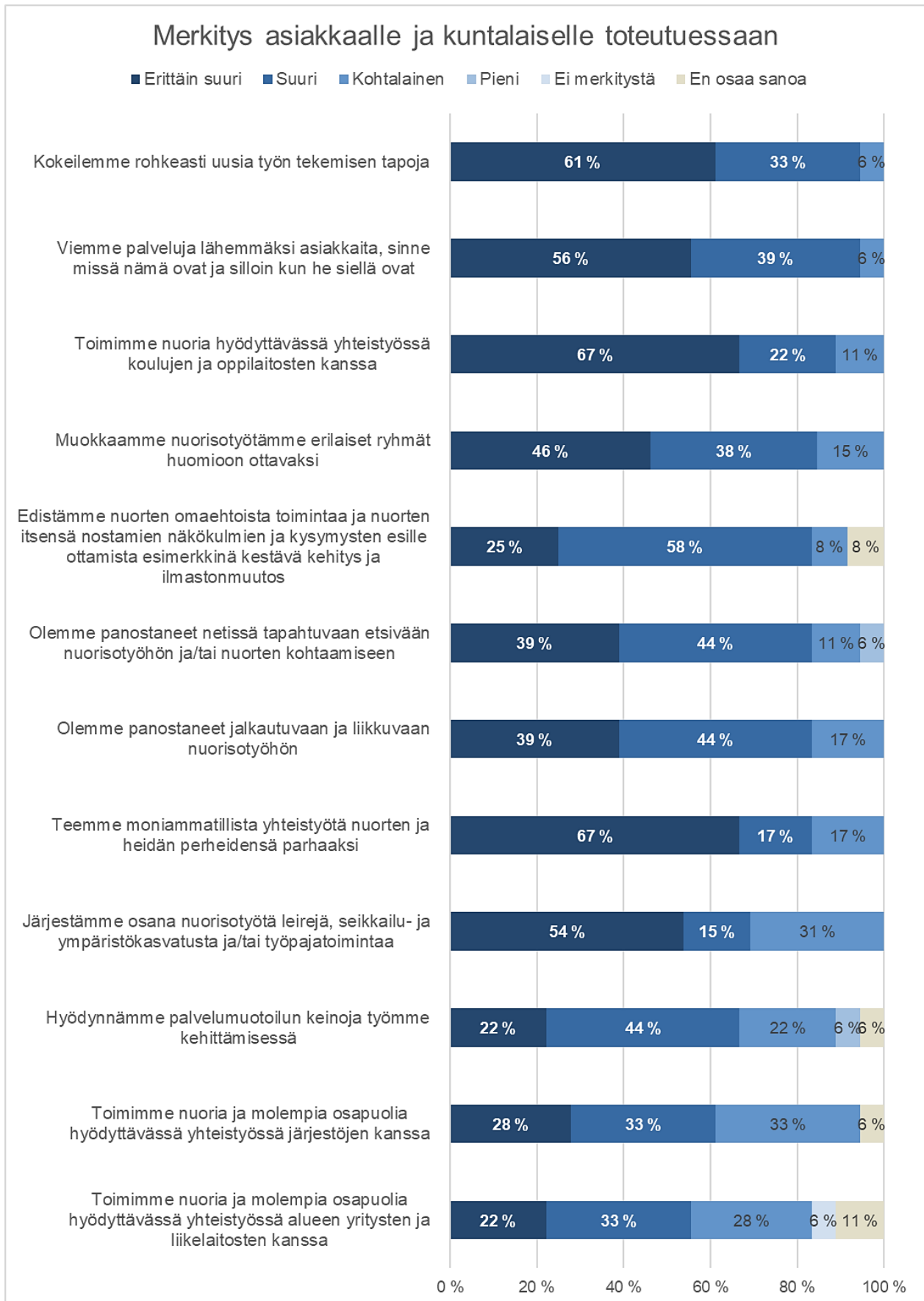
5. Esimerkkejä ja arvioita uudenlaisista toimintatavoista

Kuva 2. Ovatko nämä toimintatavat teillä käytössä, kokeiltavana tai suunnitteilla? Vastauksissa korostuvat laaja-alainen yhteistyö ja uusien työtapojen rohkea kokeileminen.

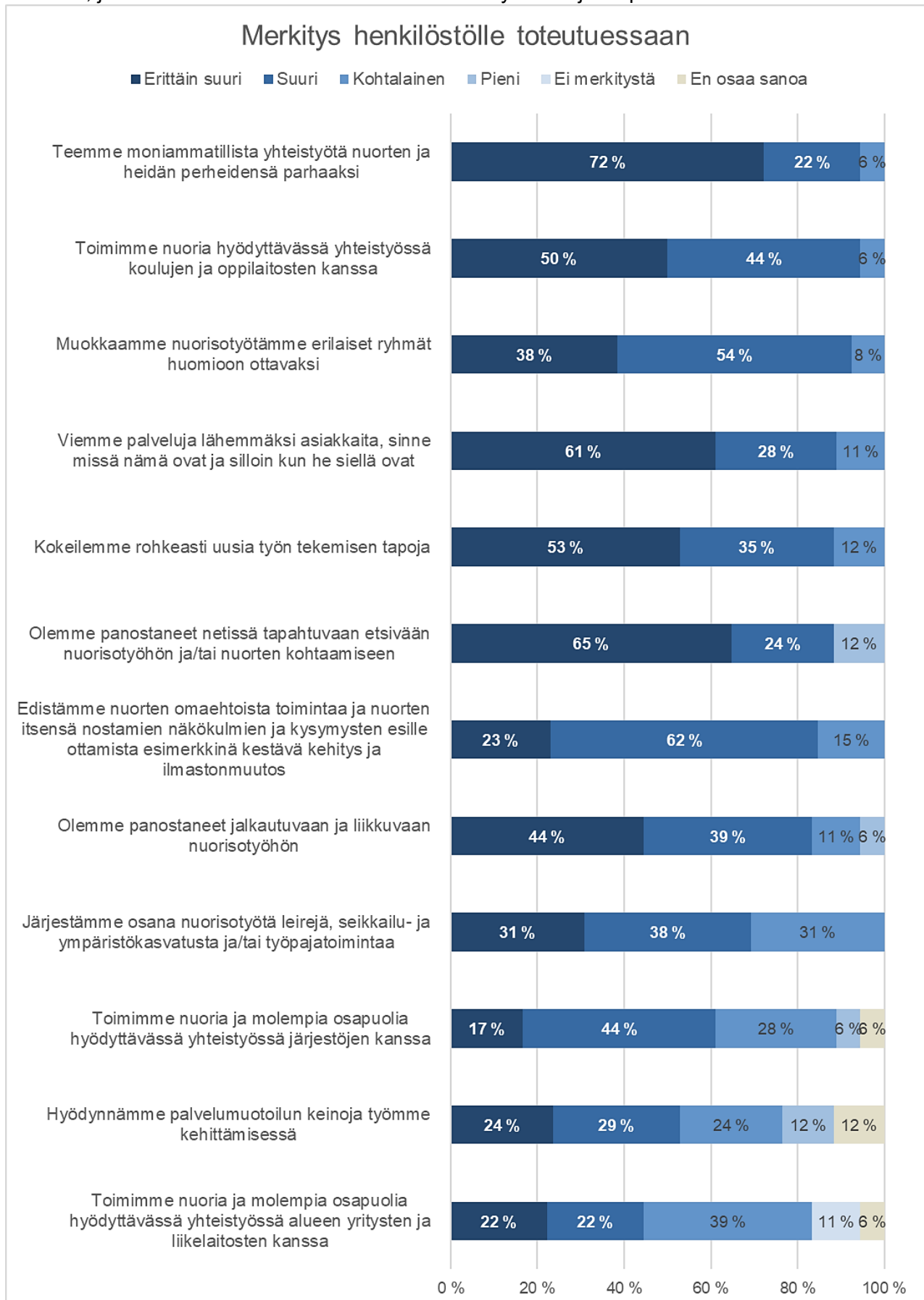
Top 5 -kyselyvastaukset: Mitä nostaisit merkittävimmäksi uudeksi asiaksi työn murroksessa

- Jalkautuminen sinne, missä nuoret ovat silloin kun he siellä ovat
- Nuorten kohtaaminen netissä ja panostaminen verkkonuorisotyöhön
- Yhteistyö koulujen ja oppilaitosten kanssa
- Kokeilemme rohkeasti uusia työn tekemisen tapoja
- Moniammatillinen yhteistyö nuorten ja heidän perheidensä parhaaksi

Kuva 3. Asiantuntija-arvioiden mukaan uudenlaisilla toimintatavoilla on toteutuessaan suuri tai erittäin suuri merkitys kuntalaisille.

Kuvan kaaviossa esitetään, kuinka merkittäviksi asiantuntijat ovat arvioineet väittämät henkilöstön kannalta, jos ne toteutuvat. Kaavion sisältö on esitetty asiakirjan lopussa taulukossa 3.

Kuva 4. Uudenlaisten toimintatapojen merkitys henkilöstölle on tyypillisesti erittäin suuri tai suuri.

6. Nousevia ammatteja ja osaamistarpeita

- Koulunuorisotyö, verkkonuorisotyö erityisesti pelimaailma
- Mielenterveys- ja/tai päihdetyön ammattilaiset ja olemassa olevien työntekijöiden lisäkouluttaminen aiheisiin juuri nuorille suunnatusti.
- Tuottaja, digitaalisen nuorisotyön osaaja
- Jalkautuva ja etsivä nuorisotyö, koulunuorisotyöntekijä
- Yksilö- ja pienryhmäohjauksen osaajat
- Luonto- ja ympäristötietoisuus
- Palvelumuotoilu
- Ääriajattelun kanssa toiminta, antirasistinen työ, viestintätaidot ja sovittelutaidot
- Tärkein yksittäinen osaamisen alue on aikuisuus.

7. Miten nuorisotyön murrosta kannattaa seurata?

- Seuraamalla alan tutkimus- ja kehityshankkeita sekä kiinnostavia ratkaisuja ja kehitystekeja (esimerkiksi Tekojen torilla)
- Jatkamalla alan asiantuntijoiden ja kehittäjien tapaamisia
- Vuosittain julkaistava Nuorisobarometri mittaa suomalaisten 15–29-vuotiaiden nuorten arvoja ja asenteita.
- Nuorisotilastot-sivusto

8. Mitä on tarpeen tehdä, jotta kunta-ala onnistuu työn murroksessa?

- Ei jätetä nuorisotyön lisääntynyttä arvostusta vain puheisiin. En ole nähnyt vähään aikaan merkittävää resurssipulaa: Ainakin suuremmat kaupungit ja kunnat panostavat nuorisotyöhön paljonkin.
- Toivoisin, että joku nostaisi nuorisotyön muutoksen ja merkityksen esille, ottaisi kantaa voimakkaasti ja tukisi alan ammattilaisia heidän työssään. Nuorisotyössä on huoli asiakkaista ja työresurssin riittämättömyydestä.
- Otetaan nuorisotyö vahvaksi osaksi kunnan hyvinvointityötä ja liitetään se osaksi hyvinvointistrategiaa.
- Panostetaan ennaltaehkäisevään työhön. Ei perusteta palveluja vain yhden tili- tai valtuustokauden mittaiseen suunnitteluun.
- Verkostoituminen ja yhteistyö ovat lisääntynyt, mutta nuorisolain velvoittamat nuorten ohjaus- ja palveluverkostot eivät vielä toimi kaikissa kunnissa riittävän tehokkaasti. Lisätään ylikunnallista yhteistyötä ja kehitetään kuntien sisäisten toimijoiden välistä yhteistyötä edelleen.

Vetovoimainen kunta-ala

- Koulutetaan työntekijöitä, avataan ja tarkastellaan ja tarvittaessa karsitaan työnkuvia, mietitään roolituksia ja vastuita. Palkataan erilaisella osaamisella olevia innovatiivisia henkilöitä, joilla on tahto uudistaa, kehittää ja saada työ vastaamaan tarpeita. Edistetään monimuotoisuutta alalle hakeutuissa ja rekrytoinneissa.
- Tehdään kunta-alasta houkutteleva nuorille. Nostetaan parhaita kokemuksia esille ja nuorten ääni kuuluviin.
- Tarvitaan nuorisotyöntekijöiden ammattitaitoa ja osaamista tukevaa koulutusta ja sertifioituja lisäkoulutuksia eri aiheista, kuten verkossa tapahtuvasta kohtaamisesta ja päihde- ja mielenterveystyöstä.
- Tarvitaan itseohjautuvampia tiimejä ja kykyä siirtää resursseja joustavammin.

Nuorisotyön kehittäminen

- Pysähdytään ja pohditaan, mikä on hyvin ja mihin tarvitaan muutoksia. Yhdistetään voimavaroja ja keskitytään olennaiseen. Tehdään aidosti yhdessä. Tunnistetaan ja hyödynnetään ennalta ehkäisevät toimet.
- Otetaan nuoret mukaan nuorisotyön suunnitteluun ja kehittämiseen.
- Panostetaan turvallisiin työyhteisöihin ja vapaudutaan seinien kahleista ja piintyneistä toimintatavoista.
- Kokeillaan rohkeasti, heittäydytään nuorisotyön kehittämiseen ja ymmärretään yhteistyön tärkeys ja palveluverkoston merkitys nuorten kannalta.
- Jos voisi toivoa: Hankerahoituksen pitäisi olla sellaista, että kaupungissa ja kunnissa voisi joustavammin käyttää hankerahoituksia siihen, mille kaupungissa tai kunnassa on tarvetta, eikä rahoitusta suunnattaisi ohjeilla jonkin muun asian kehittämiseen.
- Tarvitaan kokeiluja ja resursseja myös pieniin kuntiin, joilla ei ole erikseen kehittäjätyöntekijöitä.
- Otetaan työntekijät mukaan muutosten suunnitteluun jo kaupunkitasolla. Ylhäältä annettua on usein vaikea perustella, varsinkin, jos se käynnistysvaiheessa aiheuttaa valtavasti lisätyötä eikä toimi toivotulla tavalla.
- Tuetaan ja koulutetaan henkilöstöä työn murroksessa. Varataan siihen myös työaikaa.

9. Mitä tai miten tekemällä epäonnistumisen riski kasvaa?

- Tekemällä asiat niin kuin aina ennenkin. Toimintaa ei kehitetä.
- Ei tunnisteta nuorten muuttuvia tarpeita, uusia nuorten foorumeita, lisääntyntä väkivallan uhkaa, syrjäytymistä.
- Johto ei sitoudu, puutu tai vaadi. Työyhteisössä ei tueta toisiaan vaan istutaan poteroissa. Ei uudistuta, kehitytä, muututa.
- Poliittinen päätöksenteko ei onnistu luomaan nuorisotoimelle vakaata asemaa.
- Nuorisotyöstä vastaavat joutuvat jatkuvasti perustelemaan ja puolustelemaan nuorisotyön tarvetta.
- Kohdennetaan rahaa valtakunnallisten politiikkaohjelmien määrittämällä tavalla, mutta jätetään kuntien liikkumavara niissä niin pieneksi, ettei ohjelmilla pystytä vastaamaan kuntien ja kaupunkien erilaisiin tarpeisiin.
- Nostetaan hankkeissa jokin yksittäinen tarve keskiöön mutta hankkeen päätyttyä ei ole rahoitusta vastata tarpeeseen. Väki kiertää ja pitkäjänteinen ja suunnitelmallinen työ kärsii.
- Rahoitetaan hankerahalla jotain hyvinkin tärkeää osaa nuorisotyöstä. Rahoitus on rikkonaista, rahoitushaut tulevat lyhyellä varoitusajalla ja rahoituksen ehdot ovat haastavia.
- Säästetään ja leikataan nuorten muista palveluista, niin että nuoret jäävät esimerkiksi mielenterveysongelmissaan ilman tarvitsemaansa tukea.
- Vantaalla ohjaamo kuuluu työllisyyspalveluiden alle, mutta monissa kunnissa nuorisopalveluiden alle. Ohjaamokenttä on sekavassa tilanteessa työllisyyden kuntakokeilujen vuoksi. Mikä on ohjaamojen rooli niissä?
- Unohdetaan työntekijöiden hyvinvointi.
- Ei kuulla eikä osallisteta nuoria.

10. Anna palautetta tästä kuvauksesta ja kerro, miten saisimme siitä paremman

Anna palautetta kuvauksesta ja kerro, miten saisimme siitä paremman. Me kunta-alan työmarkkinaosapuolet arvostamme saamaamme palautetta ja otamme sen huomioon, kun kuvausta seuraavan kerran päivitetään. Palautetta ja parannusehdotuksia voi antaa [tämän linkin kautta](#) ja valitsemalla aiheeksi Nykyaikainen nuorisotyö. Palautelinkki löytyy myös KT:n työn murros -sivustolta, johon kuvaukset eri aiheista on koottu.

11. Kaaviokuvien taulukot

Taulukko 1. Toimintatapojen arviointi.

Ovatko toimintatavat teillä...	Käytössä	Kokeilussa	Suunnitteilla	Ei käytössä, ei suunnitteilla
Toimimme nuoria hyödyttävässä yhteistyössä koulujen ja oppilaitosten kanssa	100 %	0 %	0 %	0 %
Järjestämme osana nuorisotyötä leirejä, seikkailu- ja ympäristökasvatusta ja/tai työpajatoimintaa	92 %	0 %	8 %	0 %
Toimimme nuoria ja molempia osapuolia hyödyttävässä yhteistyössä järjestöjen kanssa	82 %	12 %	0 %	6 %
Teemme moniammatillista yhteistyötä nuorten ja heidän perheidensä parhaaksi	78 %	17 %	0 %	6 %
Viemme palveluja lähemmäksi asiakkaita, sinne missä nämä ovat ja silloin kun he siellä ovat	72 %	17 %	11 %	0 %
Olemme panostaneet jalkautuvaan ja liikkuvaan nuorisotyöhön	72 %	11 %	6 %	11 %
Olemme panostaneet netissä tapahtuvaan etsivään nuorisotyöhön ja/tai nuorten kohtaamiseen	72 %	22 %	0 %	6 %
Kokeilemme rohkeasti uusia työn tekemisen tapoja	72 %	22 %	6 %	0 %
Edistämme nuorten omaehtoista toimintaa ja nuorten itsensä nostamien näkökulmien ja kysymysten esille ottamista esimerkkinä kestävä kehitys ja ilmastonmuutos	67 %	25 %	0 %	8 %
Muokkaamme nuorisotyötämme erilaiset ryhmät huomioon ottavaksi	54 %	38 %	8 %	0 %
Hyödynnämme palvelumuotoilun keinoja työmme kehittämisessä	43 %	29 %	29 %	0 %
Toimimme nuoria ja molempia osapuolia hyödyttävässä yhteistyössä alueen yritysten ja liikelaitosten kanssa	33 %	33 %	7 %	27 %

Taulukko 2. Merkitys asiakkaalle ja kuntalaiselle toteutuessaan.

	Erittäin suuri	Suuri	Kohtalainen	Pieni	Ei merkitystä	En osaa sanoa
Viemme palveluja lähemmäksi asiakkaita, sinne missä nämä ovat ja silloin kun he siellä ovat	56 %	39 %	6 %	0 %	0 %	0 %
Kokeilemme rohkeasti uusia työn tekemisen tapoja	61 %	33 %	6 %	0 %	0 %	0 %

Toimimme nuoria hyödyttävässä yhteistyössä koulujen ja oppilaitosten kanssa	67 %	22 %	11 %	0 %	0 %	0 %
Muokkaamme nuorisotyötämme erilaiset ryhmät huomioon ottavaksi	46 %	38 %	15 %	0 %	0 %	0 %
Edistämme nuorten omaehtoista toimintaa ja nuorten itsensä nostamien näkökulmien ja kysymysten esille ottamista esimerkkinä kestävä kehitys ja ilmastonmuutos	25 %	58 %	8 %	0 %	0 %	8 %
Teemme moniammatillista yhteistyötä nuorten ja heidän perheidensä parhaaksi	67 %	17 %	17 %	0 %	0 %	0 %
Olemme panostaneet jalkautuvaan ja liikkuvaan nuorisotyöhön	39 %	44 %	17 %	0 %	0 %	0 %
Olemme panostaneet netissä tapahtuvaan etsivään nuorisotyöhön ja/tai nuorten kohtaamiseen	39 %	44 %	11 %	6 %	0 %	0 %
Järjestämme osana nuorisotyötä leirejä, seikkailu- ja ympäristökasvatusta ja/tai työpajatoimintaa	54 %	15 %	31 %	0 %	0 %	0 %
Hyödynnämme palvelumuotoilun keinoja työmme kehittämisessä	22 %	44 %	22 %	6 %	0 %	6 %
Toimimme nuoria ja molempia osapuolia hyödyttävässä yhteistyössä järjestöjen kanssa	28 %	33 %	33 %	0 %	0 %	6 %
Toimimme nuoria ja molempia osapuolia hyödyttävässä yhteistyössä alueen yritysten ja liikelaitosten kanssa	22 %	33 %	28 %	0 %	6 %	11 %

Taulukko 3. Merkitys henkilöstölle toteutuessaan.

	Erittäin suuri	Suuri	Kohtalainen	Pieni	Ei merkitystä	En osaa sanoa
Toimimme nuoria hyödyttävässä yhteistyössä koulujen ja oppilaitosten kanssa	50 %	44 %	6 %	0 %	0 %	0 %
Teemme moniammatillista yhteistyötä nuorten ja heidän perheidensä parhaaksi	72 %	22 %	6 %	0 %	0 %	0 %
Muokkaamme nuorisotyötämme erilaiset ryhmät huomioon ottavaksi	38 %	54 %	8 %	0 %	0 %	0 %
Viemme palveluja lähemmäksi asiakkaita,	61 %	28 %	11 %	0 %	0 %	0 %

sinne missä nämä ovat ja silloin kun he siellä ovat						
Olemme panostaneet netissä tapahtuvaan etsivään nuorisotyöhön ja/tai nuorten kohtaamiseen	65 %	24 %	0 %	12 %	0 %	0 %
Kokeilemme rohkeasti uusia työn tekemisen tapoja	53 %	35 %	12 %	0 %	0 %	0 %
Edistämme nuorten omaehtoista toimintaa ja nuorten itsensä nostamien näkökulmien ja kysymysten esille ottamista esimerkkinä kestävä kehitys ja ilmastonmuutos	23 %	62 %	15 %	0 %	0 %	0 %
Olemme panostaneet jalkautuvaan ja liikkuvaan nuorisotyöhön	44 %	39 %	11 %	6 %	0 %	0 %
Järjestämme osana nuorisotyötä leirejä, seikkailu- ja ympäristökasvatusta ja/tai työpajatoimintaa	31 %	38 %	31 %	0 %	0 %	0 %
Toimimme nuoria ja molempia osapuolia hyödyttävässä yhteistyössä järjestöjen kanssa	17 %	44 %	28 %	6 %	0 %	6 %
Hyödynnämme palvelumuotoilun keinoja työmme kehittämisessä	24 %	29 %	24 %	12 %	0 %	12 %
Toimimme nuoria ja molempia osapuolia hyödyttävässä yhteistyössä alueen yritysten ja liikelaitosten kanssa	22 %	22 %	39 %	0 %	11 %	6 %